

Język angielski jako obcy dla osób niestyszających i słabosłyszających



CUED
Speech
Europa

Dr hab prof. KUL Ewa Domagała-Zyśk
Dr Anna Podlewska
Centrum Edukacji Niestyszających i Słabosłyszających KUL
Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Projekt graficzny i skład
Katarzyna Baranek-Stachura, Fundacja ARTeria

KATOLICKI
UNIwersYTET
LUBELSKI
JANA PAWŁA II

KUL
1918



arteria
foundation

Projekt został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej.
Publikacja odzwierciedla wyłącznie poglądy jej autorów. Komisja nie bierze odpowiedzialności
za sposób użycia zawartych w niej treści.



Projekt współfinansowany w
ramach programu Unii Europejskiej
„Erasmus+”

Znajomość języka angielskiego jest dla współczesnego człowieka czymś tak naturalnym, że niemal nie zastanawiamy się, co by było, gdybyśmy go nie znali? Od najmłodszych lat śpiewamy angielskie piosenki i rymowanki, już jako dzieci oglądaliśmy filmy, których bohaterowie mówią po angielsku, śledzimy informacje w internecie i nowe wydarzenia z życia naszych zagranicznych znajomych na portalach społecznościowych. Robimy zakupy online, podróżujemy economy class i szukamy ofert last minute. Używamy Teams i Zoom.

Nie wszyscy jednak od wczesnego dzieciństwa słyszą wokół siebie niemal stale język ojczysty i inne języki. Czy zastanawialiście się kiedyś, jak uczą się języka angielskiego osoby niesłyszące lub słabosłyszące?

Jeszcze do niedawna osoby z trudności w słyszeniu nie uczyły się w ogóle języków obcych, ale obecnie prawie każdy z nich chce i może poznawać języki obce - począwszy od przedszkola, poprzez szkołę podstawową i średnią - aż po uczelnię.

Nauczyciele języków obcych z Polski i innych krajów szukają wciąż nowych strategii i metod nauczania tak, aby w jak najbardziej skuteczny sposób pomóc uczniom niesłyszącym i słabosłyszącym nauczyć się czytać, pisać, a często także słuchać i mówić w języku obcym. Zajmuje się tym nowa gałąź wiedzy - **SURDOGLOTTODYDAKTYKA**.

Jeśli chcesz dowiedzieć się więcej:

English as a foreign language for the deaf
and hard of hearing persons in Europe
<http://hdl.handle.net/20.500.12153/1630>

Wielojęzyczni. Studenci niesłyszący i słabosłyszący
w procesie uczenia się i nauczania języków obcych
<http://hdl.handle.net/20.500.12153/257>

Surdoglottodydaktyka. Lekcje i zajęcia językowe
dla uczniów niesłyszących i słabosłyszących
<http://hdl.handle.net/20.500.12153/492>

W tym artykule znajdziesz odpowiedzi na najważniejsze pytania związane z uczeniem się języków obcych przez osoby niesłyszące i słabosłyszące.

Czy osoby niesłyszące i słabosłyszące mogą mówić w języku obcym?

Osoby z trudnościami w słyszeniu mogą nie tylko czytać i pisać - ale także do pewnego stopnia słyszeć język obcy - i posługiwać się nim w mowie. Zależy to głównie od tego, czy mówią w swoim języku ojczystym. Każdy, kto mówi w jednym języku - może nauczyć się mówić także w innym języku. Potwierdzają to zarówno wyniki badań naukowych jak i osobiste doświadczenia naszych uczniów.

Możesz o nich przeczytać:

Strategies of oral communication of deaf and hard-of-hearing (D/HH) non-native English users

DOI: [10.1080/08856257.2019.1581399](https://doi.org/10.1080/08856257.2019.1581399)

Czy osoby niesłyszące mogą mieć talent do uczenia się języków obcych?

Uszkodzenie słuchu utrudnia poznawanie języków (zarówno ojczystego, jak i języków obcych), ale nie uniemożliwia osiągnięcia biegłości w posługiwaniu się językiem. Niektóre osoby niesłyszące i słabosłyszące – podobnie jak ich słyszący rówieśnicy - mają duże trudności w opanowaniu reguł gramatyki lub słownictwa. Inne osoby fascynują się uczeniem się języków obcych, chętnie się ich uczą i osiągają w tym zakresie duże sukcesy. Mają po prostu talent do uczenia się języka obcego.

Zachęcamy do przeczytania historii Pauliny:

Talent do języków obcych i dysfunkcja słuchu

<http://hdl.handle.net/20.500.12153/464>

Czy są specjalne studia przygotowujące nauczycieli do nauczania języków obcych uczniów niesłyszących i słabosłyszących?

Nauczyciel pracujący z uczniem niesłyszącym czy słabosłyszącym powinien ukończyć studia nauczycielskie a następnie szkolenia przygotowujące go do tej specyficznej pracy. Więcej o strategiach uczenia się nauczania w surdologopedyce można przeczytać tutaj:

English as a foreign language for deaf and hard of hearing learners: Teaching strategies and interventions
DOI: [10.4324/9781003162179](https://doi.org/10.4324/9781003162179)

Jeśli chcesz poznać takich nauczycieli - pasjonatów z różnych krajów, zajrzyj na stronę IRG EFL DHH
https://www.kul.pl/files/229/efl_dhh_people_2021.pdf

Jak można wykorzystać Cued Speech w uczeniu się języka angielskiego?

Koncepcja *Cued Speech* znana jest na gruncie polskim jako fonogesty. Można ją porównać do aplikacji pomocnej w odczytywaniu wizualnych segmentów strumienia mowy z ruchu warg. Na system Cued Speech składają się tzw. lokacje, tj. punkty w pobliżu ust, które służą pokazywaniu samogłosek oraz układy dłoni towarzyszące wymawianiu spółgłosek. Zarówno pierwowzór jak i późniejsze adaptacje metody *Cued Speech* idealnie odwzorowują podsystemy fonologiczne poszczególnych języków i umożliwiają osobom głuchym i słabosłyszącym rozpoznawanie i różnicowanie głosek występujących w danym języku.

Twórcą systemu *Cued Speech* jest dr Richard Orin Cornett amerykański fizyk, profesor Uniwersytetu Gallaudeta w Waszyngtonie. Od opracowania tej niezwyklej metody wspomagania komunikacji osób niesłyszących z osobami słyszącymi oraz osób niesłyszących między sobą w 1966 roku została ona zaadaptowana do ponad sześćdziesięciu języków i dialektów, w tym do języka polskiego. Autorką polskiej adaptacji opracowanej w 1984 roku jest profesor Kazimiera Krakowiak.



Więcej o metodzie Cued Speech możesz przeczytać na stronach organizacji promujących tę metodę w różnych krajach i różnych wersjach językowych:

Cued Speech - wersja amerykańska
<https://cuedspeech.org/>

Cued Speech -wersja brytyjska
<https://www.cuedspeech.co.uk/>

Langue française Parlée Complétée (LPC) - wersja francuska
<http://www.lpcbelgique.be/>

Metoda Fonogestów - wersja polska
<https://www.facebook.com/Polskie-Stowarzyszenie-Metody-Fonogest%C3%B3w-57428027596624>

Metoda Cued Speech daje osobom niesłyszącym i słabosłyszącym możliwość poznania języka dźwiękowego w sposób zbliżony do tego, w jaki osoby słyszące uczą się najpierw swojego języka macierzystego a później języków obcych. Pozwala ona na wzrokowe zanurzenie się w strumieniu mowy. Połączenie informacji pochodzących z płynnych ruchów ręki z informacjami pochodzącymi z ruchów artykulacyjnych ust umożliwia precyzyjną identyfikację głosek oraz dostarcza wskazówek na temat akcentu, pauz, intonacji jak i pozostałych elementów prozodii.

Możesz o tym przeczytać w poniższych artykułach:

Bemet L., & Quenin C. (1998). Cued Speech as a Practical Approach to Teaching Spanish to Deaf and Hard-of-Hearing Foreign Language Students. Cued Speech Journal, 6, pp. 40-56.

Clark C., & Sacken J. P. (1998). French Cued Speech: Teaching French in a Mainstream College Classroom. Cued Speech Journal, 6, pp. 57-70.

Również w Polsce Cued Speech towarzyszy głuchym i słabosłyszącym studentom KUL w procesie uczenia się języka angielskiego jako obcego. Więcej informacji na ten temat można znaleźć w publikacji Anny Podlewskiej (2016).

Podlewska, A. (2016). The Use of Cued Speech to Support the Development of Verbal Language Skills in English Language Instruction for Deaf and Hard-of-hearing Students. In: E. Domagała-Zyśk, E. H. Kontra (eds.) English as a Foreign Language for Deaf and Hard-of-hearing Persons Challenges and Strategies. (pp. 23-40) Cambridge Scholars Publishing.

<https://cambridgescholars.com/product/978-1-4438-9534-7>

Obejrzyj nagrania i sprawdź, jak można skutecznie mówić i śpiewać w języku angielskim z wykorzystaniem Cued Speech!

Cued speech 'Spread the Word'

<https://youtu.be/YNVKgjiLEul>

Hansel and Gretel in Cued English

<https://youtu.be/V3VuXrQUqUA>

How Cued Speech works"

<https://youtu.be/jn4e9V3oigs>

Cueing Past Tenses

<https://youtu.be/obeBxe1NY3k>

The Phoneme Dance' with Cued Speech

<https://youtu.be/84ws7VUbwsA>

Cued Speech - 'Silent Night'

<https://youtu.be/PFus9jJ26mA>

Rabbit's Nap World Book Day

https://youtu.be/cT3mZtC_J7s

Zapraszamy do śledzenia rozwoju projektów z zakresu surdoglottodydaktyki:

https://www.kul.pl/english-for-deaf-and-hard-of-hearing,art_74431.html

<https://www.researchgate.net/project/Teaching-English-as-a-foreign-language-to-the-deaf-and-hard-of-hearing-students>

Więcej na temat wykorzystania Cued Speech - także do uczenia się języków obcych - znajdziesz na stronie internetowej projektu Cued Speech Europa:

<https://cuedspeech.eu/pl/>



CUED
Speech
Europa